OCRICOM Oy:n päihdeohjelma

Tämä päihdeohjelma määrittää OCRICOM Oy:n päihteettömän ja savuttoman työpaikan periaatteet sekä toimintatavat tilanteisiin, joissa päihteiden käyttö, lääkkeiden väärinkäyttö tai muu riippuvuuskäyttäytyminen heikentää työkykyä tai vaarantaa turvallisuuden. Ohjelman lähtökohtina ovat ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen, tasapuolinen kohtelu ja hoitoon hakeutumisen tukeminen.

Asiakirjan omistaja	Hallinto- ja laatujohtaja
Toteutuksesta vastaavat	Toimitusjohtaja sekä hallinto- ja laatujohtaja
Henkilöstön käsittely	Päivämäärä täydennetään hyväksymisen yhteydessä
Hyväksyminen	Päivämäärä ja hyväksyjä täydennetään
Seuraava arviointi	Syyskuu 2028 tai aiemmin toiminnan muuttuessa

Sisältö

1. Tarkoitus ja soveltamisala 2
2. Päihteet ja muut ohjelman piiriin kuuluvat haitat 2
3. OCRICOMin periaatteet 3
4. Turvallisuus OCRICOMin työssä 3
5. Ennaltaehkäisy 4
6. Huolen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen 4
7. Toiminta epäillyssä päihtymystilanteessa 4
8. Jatkokeskustelu ja työkyvyn tuki 5
9. Hoitoonohjaus 5
10. Päihdetestaus 5
11. Tupakointi ja nikotiinituotteet 6
12. Rahapelaaminen ja muu riippuvuuskäyttäytyminen 6
13. Vastuut 6
14. Luottamuksellisuus ja tietosuoja 6
15. Viestintä, seuranta ja päivitys 7
16. Hyväksyminen 7
Lähteet 7

1. Tarkoitus ja soveltamisala

Ohjelman tarkoitus on ehkäistä päihdehaittoja, suojata henkilöstön ja muiden työpaikalla olevien turvallisuutta sekä varmistaa työn laatu ja luotettavuus. Ohjelma koskee koko henkilöstöä asemasta riippumatta. Sitä sovelletaan myös perustajaosakkaisiin ja soveltuvin osin harjoittelijoihin, opinnäytetyöntekijöihin, vuokratyöntekijöihin ja muihin OCRICOMin työnjohdon piirissä toimiviin.

Ohjelmaa sovelletaan yrityksen omissa tiloissa, laboratorioissa ja puhdastiloissa, asiakaskohteissa, työmatkoilla, etätyössä, messuilla, koulutuksissa ja yrityksen järjestämissä tilaisuuksissa. Asiakas- ja yhteistyökumppaneiden tiloissa noudatetaan lisäksi kyseisen työpaikan turvallisuus- ja päihdeohjeita.

2. Päihteet ja muut ohjelman piiriin kuuluvat haitat

Tässä ohjelmassa päihteillä tarkoitetaan alkoholia, huumausaineita sekä lääkkeitä ja muita keskushermostoon vaikuttavia aineita silloin, kun niitä käytetään ohjeiden vastaisesti tai tavalla, joka heikentää työkykyä. Ohjelmassa huomioidaan lisäksi tupakkatuotteet, sähkösavukkeet sekä

rahapelaaminen ja muu riippuvuuskäyttäytyminen silloin, kun niistä aiheutuu haittaa työlle, turvallisuudelle tai työyhteisölle.

Lääkärin määräämä asianmukainen lääkitys ei ole päihteiden käyttöä. Työntekijän tulee kuitenkin huolehtia siitä, ettei lääkitys vaaranna turvallista työskentelyä. Jos lääkkeellä voi olla vaikutusta esimerkiksi tarkkaavaisuuteen, koneiden käyttöön, kemikaalien käsittelyyn tai ajamiseen, työntekijä ottaa yhteyttä työterveyshuoltoon ja kertoo työnantajalle vain työn järjestämisen kannalta tarpeelliset rajoitteet.

3. OCRICOMin periaatteet

Periaate	Käytäntö
Päihteetön työ	Päihteiden alaisena tai päihteiden jälkivaikutuksesta työkyvyttömänä työskentely on kielletty. Päihteitä ei käytetä, hallussapidetä, välitetä tai myydä työssä.
Alkoholittomat tilaisuudet	OCRICOM pyrkii alkoholittomiin tarjoiluihin omissa tilaisuuksissaan. Alkoholittomuus on ensisijainen ja luonteva vaihtoehto, eikä alkoholin käyttämiseen kohdisteta sosiaalista painetta.
Savuton yritys	OCRICOM on täysin savuton. Tupakointi ja sähkösavukkeiden käyttö on kielletty yrityksen tiloissa, ajoneuvoissa, työalueilla ja yrityksen omissa tilaisuuksissa.
Varhainen tuki	Huoli otetaan puheeksi työssä havaittavien tosiasioiden perusteella mahdollisimman varhain. Tavoitteena on turvallisuus ja työkyvyn palautuminen.
Tasapuolisuus	Sääntöjä sovelletaan samalla tavalla tehtävästä, asemasta tai omistuksesta riippumatta.
Luottamuksellisuus	Terveys- ja päihdetietoja käsittelevät vain ne henkilöt, joille tieto kuuluu tehtävien perusteella.

4. Turvallisuus OCRICOMin työssä

OCRICOMin työ sisältää laboratorio- ja puhdastilatyötä, tyhjiölaitteita, korkeajännitteisiä laitteita, kaasuja, kemikaaleja, pyöriviä tai liikkuvia koneenosia, nostoja, kuumia pintoja, lasi- ja optiikkakomponentteja sekä työmatka-ajoja ja työskentelyä asiakkaiden tiloissa. Jo vähäinen tarkkaavaisuuden tai arviointikyvyn heikkeneminen voi lisätä vakavan tapaturman, laitevaurion, prosessivirheen tai asiakasvahingon riskiä.

- Työntekijä ei aloita eikä jatka työtä, jos hänen toimintakykynsä on päihteen, lääkkeen tai jälkivaikutuksen vuoksi heikentynyt.
- Turvallisuuskriittistä työvaihetta ei tehdä yksin, jos työkyvystä on perusteltu epäily.
- Etätyötä koskevat samat työkyky- ja päihteettömyysvaatimukset kuin työpaikalla tehtävää työtä.

- Työmatkalla alkoholin käyttö ei saa vaikuttaa seuraavan työtehtävän turvalliseen hoitamiseen, ajokykyyn, asiakastyöhön tai yrityksen edustamiseen.

5. Ennaltaehkäisy

- Päihdeohjelma käsitellään perehdytyksessä ja pidetään henkilöstön helposti saatavilla.
- Työn vaarojen arvioinnissa huomioidaan päihteisiin ja toimintakyvyn heikkenemiseen liittyvät riskit.
- Työkuormitusta, palautumista ja työkykyä käsitellään säännöllisissä keskusteluissa.
- Työterveyshuollon neuvontaa ja varhaisen tuen palveluja hyödynnetään matalalla kynnyksellä.
- Yrityksen tilaisuuksiin järjestetään laadukas alkoholiton tarjoilu. Jos alkoholia poikkeuksellisesti tarjotaan, tarjolla on myös aina tasavertainen alkoholiton vaihtoehto. Tarjoilu pidetään kohtuullisena, eikä alkoholia käytetä palkintona.
- Alkoholia ei tarjota ennen työtehtäviä tai niiden aikana eikä tilanteissa, joista osallistujien on tarkoitus ajaa tai palata turvallisuuskriittiseen työhön.

6. Huolen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen

Yksittäinen merkki ei osoita päihdeongelmaa. Huoli voi kuitenkin syntyä esimerkiksi toistuvista myöhästymisistä tai poissaoloista, työn laadun heikkenemisestä, lisääntyvistä virheistä, keskittymisvaikeuksista, poikkeavasta käyttäytymisestä, tapaturmista tai alkoholin hajusta. Arvio perustuu työssä havaittuihin tosiasioihin, ei huhuihin tai diagnoosien tekemiseen.

1. Kirjaa konkreettiset havainnot: mitä tapahtui, missä, milloin ja miten se vaikutti työhön tai turvallisuuteen.
2. Ota asia puheeksi rauhallisesti ja mahdollisimman pian. Keskustele työstä, työkyvystä ja havainnoista.
3. Kuuntele työntekijän näkemys ja kertaa tämän ohjelman vaatimukset.
4. Sovi tarvittavat jatkotoimet, seuranta ja tarvittaessa yhteys työterveyshuoltoon.

Työtoveri ilmoittaa turvallisuutta koskevasta huolesta toimitusjohtajalle tai hallinto- ja laatujohtajalle. Jos huoli koskee toista heistä, ilmoitus tehdään toiselle. Jos molemmat ovat osallisia, pyydetään apua työterveyshuollosta tai työsuojeluviranomaiselta.

7. Toiminta epäillyssä päihtymystilanteessa

Turvallisuus varmistetaan heti. Työnantajan ei tarvitse ratkaista päihdeongelman syytä ennen vaarallisen työn keskeyttämistä. Päihtymystä koskeva arvio tehdään havaintojen ja henkilön toimintakyvyn perusteella. Jos mahdollista, tilanteessa on kaksi työnantajan edustajaa tai muuta havaitsijaa.

1. Keskeytä työ ja estä pääsy laitteille, kemikaaleihin, ajoneuvoihin ja muihin vaarallisiin työvaiheisiin.
2. Siirry rauhalliseen tilaan ja kerro henkilölle konkreettiset havainnot sekä se, että hän ei voi jatkaa työskentelyä.

3. Arvioi ensiavun tai kiireellisen terveydenhuollon tarve. Tajuttomuuden, vakavan sekavuuden, hengitysvaikeuden tai muun hätätilan yhteydessä soita 112.
4. Järjestä turvallinen poistuminen. Henkilö ei saa ajaa itse. Tarvittaessa käytetään taksia, saattajaa tai muuta turvallista kuljetusta.
5. Dokumentoi tapahtuma ja tehdyt turvallisuustoimet asiallisesti. Älä kirjaa tarpeettomia terveystietoja.
6. Käy jatkokeskustelu viimeistään seuraavana työpäivänä tai heti, kun henkilö on työkykyinen keskusteluun.

Jos henkilö kiistää päihtymyksen, hänelle järjestetään mahdollisuuksien mukaan tilaisuus saada työkykynsä arvioiduksi työterveyshuollossa tai muussa terveydenhuollossa. OCRICOM ei ota tällä ohjelmalla käyttöön omaa puhallutusmenettelyä.

8. Jatkokeskustelu ja työkyvyn tuki

Jatkokeskustelussa käsitellään tapahtumat, työntekijän näkemys, ohjelman rikkominen, turvallisuusvaikutukset ja tarvittavat jatkotoimet. Keskustelusta tehdään asiallinen muistio, jonka työntekijä saa nähtäväkseen. Työntekijälle kerrotaan mahdollisuudesta hakeutua työterveyshuoltoon.

- Yksittäisessä tilanteessa voidaan sopia seurannasta ja työkyvyn arvioinnista.
- Toistuvassa tai vakavassa tilanteessa työntekijä ohjataan työterveyshuoltoon hoidon tarpeen ja työkyvyn arviointiin.
- Työnantaja voi antaa huomautuksen tai varoituksen ja ryhtyä muihin työsuhteen mukaisiin toimiin teon vakavuuden, toistuvuuden ja lainsäädännön perusteella.
- Avun vastaanottaminen ei poista velvollisuutta noudattaa työpaikan turvallisuus- ja päihdesääntöjä.

9. Hoitoonohjaus

Päihderiippuvuus on hoidettava terveysongelma. Hoitoonohjauksen tarkoitus on tukea työntekijän hoitoon pääsyä, työkykyä ja turvallista työhön paluuta. Hoitoonohjaus toteutetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Tarvittaessa laaditaan kirjallinen hoitoonohjaussopimus. Siinä sovitaan tavoitteesta, kestosta, yhteydenpidosta, työjärjestelyistä, seurannasta, tietojen käsittelystä ja siitä, miten toimitaan, jos sovittu hoito tai seuranta ei toteudu. Terveystiedot jäävät työterveyshuoltoon. Työnantaja saa vain työn järjestämisen ja työkyvyn seurannan kannalta välttämättömät tiedot.

10. Päihdetestaus

OCRICOMilla ei tämän ohjelman perusteella ole käytössä huumausainetestausta eikä työnantajan omaa puhallutusmenettelyä. Jos huumausainetestausta myöhemmin harkitaan, yritys määrittelee etukäteen lain tarkoittamat työtehtävät ja perusteet, käsittelee käytännön henkilöstön kanssa, sopii menettelystä työterveyshuollon kanssa ja päivittää tämän ohjelman ennen testausten aloittamista.

Mahdollinen terveydenhuollossa tehtävä tutkimus tai työkyvyn arviointi toteutetaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Työnantaja ei tee lääketieteellisiä päätelmiä eikä käsittele testituloksia laajemmin kuin laki sallii.

11. Tupakointi ja nikotiinituotteet

OCRICOM on täysin savuton. Tupakointi ja sähkösavukkeiden käyttö on kielletty yrityksen sisä- ja ulkotyöalueilla, ajoneuvoissa sekä yrityksen omissa tilaisuuksissa. Asiakaskohteissa noudatetaan vähintään asiakkaan sääntöjä. Muut tupakka- ja nikotiinituotteet eivät saa häiritä työtä, hygieniaa, puhdastilavaatimuksia tai asiakastyötä. Tupakointia varten ei järjestetä ylimääräisiä palkallisia taukoja.

12. Rahapelaaminen ja muu riippuvuuskäyttäytyminen

Rahapelaamista tai muuta riippuvuuskäyttäytymistä käsitellään työkykyasiana, jos se häiritsee työaikaa, keskittymistä, talouden tai tietoturvan hallintaa, asiakastyötä tai työyhteisön toimintaa. Yrityksen tilejä tai maksuvälineitä ei saa käyttää rahapelaamiseen. Huoli otetaan puheeksi samalla varhaisen tuen periaatteella kuin muut työkykyä heikentävät tilanteet.

13. Vastuut

Toimija	Vastuu
Työnantaja ja toimitusjohtaja	Varmistaa turvallisuuden, perehdyttää ohjelmaan, puuttuu havaittuihin haittoihin, dokumentoi työnantajan toimet ja järjestää tarvittavan työterveysyhteistyön.
Hallinto- ja laatujohtaja	Ylläpitää ohjelmaa, tukee keskustelujen ja seurannan dokumentointia sekä huolehtii luottamuksellisesta käsittelystä.
Jokainen työntekijä	Tulee työhön työkykyisenä, noudattaa ohjeita, huolehtii omasta ja muiden turvallisuudesta sekä ilmoittaa turvallisuutta vaarantavasta tilanteesta.
Työterveyshuolto	Neuvoo, arvioi työ- ja hoitokykyä, toteuttaa varhaisen tuen ja hoitoonohjauksen terveydenhuollon osuuden sekä tukee työhön paluuta.
Työsuojelun edustus henkilöstön kasvaessa	Osallistuu ohjelman valmisteluun, seurantaan ja kehittämiseen työpaikan yhteistoimintamenettelyjen mukaisesti.

14. Luottamuksellisuus ja tietosuoja

Päihdeongelmaan, hoitoon ja terveydentilaan liittyvät tiedot ovat luottamuksellisia. Havaintoja, keskustelumuistioita ja työnantajan päätöksiä säilytetään vain niin kauan kuin niiden käsittelylle on asianmukainen peruste. Terveystietoja ei tallenneta yleisiin henkilöstömuistioihin eikä jaeta työyhteisölle. Työjärjestelyistä kerrotaan muille vain välttämätön tieto.

15. Viestintä, seuranta ja päivitys

- Ohjelma käsitellään henkilöstön kanssa ennen hyväksymistä.
- Ohjelma sisällytetään uuden työntekijän perehdytykseen.
- Toteutumista arvioidaan vuosittain turvallisuushavaintojen, poissaolojen, työterveysyhteistyön ja henkilöstön kokemusten perusteella ilman tunnistettavia terveystietoja.
- Ohjelma päivitetään, jos työtehtävät, henkilöstömäärä, työterveyshuollon käytännöt tai lainsäädäntö muuttuvat olennaisesti.

16. Hyväksyminen

Henkilöstön käsittelypäivä	10.10.2026
Hyväksymispäivä	10.10.2026
Hyväksyjä	Susanna Reuna
Seuraava arviointi	Syyskuu 2028

Lähteet

- Työturvallisuuskeskus: Päihdeohjelma
- Työturvallisuuskeskus: Päihdehaittojen ennaltaehkäisyä ohjaava lainsäädäntö
- Työturvallisuuskeskus: Työpaikan päihdeohjelman rakentaminen
- Työterveyslaitos: Päihdeohjelmatyökalu